

- ชื่อโครงการ :** การพัฒนาตลาดผลิตภัณฑ์ลำไยส่งออก
- ชื่อเรื่อง :** ระบบตลาดที่เชื่อมโยงกับระบบผลิตผลิตภัณฑ์ลำไยภายในประเทศ
- ผู้วิจัย :** รองศาสตราจารย์วรุณช ศรีเจษฎารักษ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศรี เจริญวานิช
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัชรา ตันติประภา
 นายสายณรงค์ รสานนท์
 รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วรรณ งามศักดิ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม นันทชัย
- ที่ตั้งโครงการ :** คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- แหล่งเงินทุน :** เงินอุดหนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บทคัดย่อ

ระบบตลาดที่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ลำไยภายในประเทศ พบว่าผลผลิตในอดีต (2534-2543) โดยเฉพาะปีพ.ศ. 2543 มีการนำเทคโนโลยีการปลูกให้ลำไยออกนอกฤดู โดยใช้สารโปรดัสเทียมคลอเรต และมีการขยายพื้นที่ปลูก ทำให้ผลผลิตลำไย ปีพ.ศ. 2543 มีปริมาณสูงถึง 374,459 ตันโดยผลผลิตภาคเหนือมากกว่า 90% ลำไยสดทั้งหมดของประเทศจะนำมาบริโภคภายในประเทศ 18.69% ของผลผลิตที่เหลือส่งออกโดยเฉพาะ โดยคิดเป็นลำไยสด 105,387 ตัน และลำไยแปรรูป 197,047 ตัน คิดเป็น 28.14% และ 53.16% ตามลำดับ จากผลผลิตที่มากทำให้ราคาลำไยตกต่ำ ดังนั้นรัฐบาลจึงให้การสนับสนุนเดอบเพื่อการแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งทั้งเปลือกเพื่อแก้ปัญหาราคาลำไยตกต่ำ จึงทำให้ปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งทั้งเปลือกมีปริมาณสูงและยังมีบางส่วนยังไม่ได้จำหน่ายออก จึงส่งต่อปีพ.ศ. 2544 มีผลผลิตลำไยไม่เพิ่ม แต่มีลำไยอบแห้งทั้งเปลือกที่รอการจำหน่ายเป็นจำนวนมากเกษตรกรจึงจำหน่ายลำไยสดจึงจะได้ราคาดีกว่าทำให้รัฐบาลไม่มีนโยบายประกันราคาลำไยอบแห้งทั้งเปลือก ปีพ.ศ. 2545 รัฐบาลมีนโยบายประกันราคาลำไยอบแห้งทั้งเปลือก เกษตรกรส่วนใหญ่จะนำมาแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งทั้งเปลือกซึ่งได้ราคาดีกว่า ดังนั้น ปีพ.ศ. 2543-2545 จะพบว่า รัฐบาลจะมีนโยบายพยุงราคาลำไยในช่วงมีผลผลิตมาก ส่งผลต่อกลไกตลาด โดยเฉพาะผลผลิตและความต้องการ (Demand & Supply) ที่ไม่ได้ดำเนินไปตลาดสภาวะปกติ ดังนั้นการติดตามอุปสงค์ของตลาด โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศที่เป็นแหล่งการกระจายผลผลิตที่สำคัญของประเทศ จะถือว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในการผลิต

ลำไย ให้ประสบความสำเร็จ และหากจะสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้มีความจำเป็นต้องสามารถแข่งขันในด้านคุณภาพ ราคา ของผลิตภัณฑ์ลำไยชนิดเดียวกัน และผลิตภัณฑ์ผลไม้ชนิดอื่นๆ เพราะผู้บริโภคสามารถเลือกผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทดแทนได้

การกระจายสินค้าพบว่า ปีพ.ศ. 2543ลำไยสดจากแหล่งผลิตจะถูกกระจายไปตามตลาดชายฝั่ง เช่น พ่อค้าต่างจังหวัด ชูบเปอร์มาเก็ต และผู้รวบรวมเพื่อการส่งออกโดยเกษตรกรภาคเหนือจะขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลาง 58% ขายผู้ส่งลำไย 16% ส่วนเกษตรกรจันทบุรีขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางและผู้ส่งออกปริมาณ 40% เท่ากัน โดยมีการขนส่งที่สำคัญคือ ทางเรือไปยังประเทศเป้าหมายที่สำคัญตามลำดับ คือ จีน ฮองกง มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และ แคนาดาที่ซึ่งการจำหน่ายไปยังประเทศจีน ฮองกง มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นระบบการขายฝาก และประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาจะเป็นระบบขายขาด ส่วนลำไยอบแห้งทั้งเปลือกมีตลาดสำคัญถึง 98% ส่งไปจำหน่ายที่จีน และฮองกง ลำไยกระป๋องมีตลาดที่สำคัญคือ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และลำไยแช่แข็งมีตลาดที่สำคัญ คือ ฮองกง และสหรัฐอเมริกา โดยลำไยแปรรูปทั้งหมดมีการขนส่งและระบบการขายเหมือนลำไยสด

ปัญหาและข้อเสนอแนะในระบบตลาด คือ ปริมาณ สวรรตค่าง โดยเฉพาะสารซิลเฟอไรไดออกไซด์ที่ตกค้างทำให้ตลาดเป้าหมายนำมาเกิดกักรนำเข้า และในปัจจุบันประเทศจีนซึ่งเคยเป็นลูกค้าจะกลับมาเป็นคู่แข่งในการผลิตลำไย และมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาการปลูก โดยเฉพาะเรื่องการปลูกลำไยอย่างธรรมชาติไม่ได้ใส่สารเคมีในการเพาะปลูก ลำไยอบแห้งทั้งเปลือกมีปัญหาเรื่องคุณภาพความชื้นและต้องเก็บที่อุณหภูมิห้องทำอากาศมีอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ผันแปรตลอดเวลา ทำให้เกิดเชื้อราระหว่างการเก็บข้ามปี เกิดการเสียหายระหว่างรอการจำหน่าย ทำให้มาตรฐานของลำไยสด และลำไยอบแห้งมีความไม่สม่ำเสมอ ส่วนราคาของลำไยสดและลำไยอบแห้งทั้งเปลือก ราคาจะขึ้นอยู่กับตลาดต่างประเทศเป็นผู้กำหนด

- Research Project :** Development of Export Markets for Longan Products
- Research Title :** Market system in connection with the production process of longan products in Thailand
- Researchers :** Associate Professor Voranuch Srijesdaruk
Assistant Professor Pensri Jaroenwanit
Assistant Professor Dr. Patchara Tantiprabha
Mr. Sainarong Rasananda
Associate Professor Dr. Tipvanna Ngarmsak
Assistant Professor Dr. Kaseam Nantachai
- Location :** Faculty of Management Science
Khon Kaen University
- Financial Support :** The Thailand Research Fund (TRF.)

Abstract

Market system:

Since 1990, potassium chlorate has been widely used by longan tree growers to stimulate flowering and fruit bearing. Concurrently longan tree growing areas have been expanded tremendously. Consequently in the year 2000 the total production of longan fruits was as high as 374,459 tons and 90 % of them were produced in the north region. About 18 % of the total production were consumed in Thailand. About 28 % or 105,387 tons were exported as fresh fruits and about 53 % or 197,047 tons as processed products respectively. The situation led to high production yield and caused low market price. To help solve the problem the Thai Government has launched some relieving schemes such as introducing simple drying technology to the growers and setting up an organization to buy dried longan fruits in order to keep the price stability. During that time, a large quantity of dried whole fruits was exported. Nevertheless, high proportion of dried whole fruits was still left unsold in the

country. In 2001 the production yield of longan fruits was not increased, but there was a large stock of left over dried whole fruits waiting to be sold. Fruit growers then sold their produce as fresh fruits rather than as processed products. In 2002, the Thai government laid down a policy to guarantee a stable price level of dried whole longan fruits. During this year, majority of growers tended to sell their produce as dried whole fruits rather than as fresh fruits.

It was evident that during the year 2001-2002, market intervention from the government was practiced. Therefore, demand and supply of fresh longan fruits and processed products were not simply followed natural market mechanism. In the long run this situation may cause many problems for Thai longan products, especially for exporting purposes. In order to be able to compete internationally, potential demand in target markets need to be carefully studied and the product production has to be planned accordingly. To compete in international markets, product quality and price level should be considered as important factors since target consumers have various fruits and fruit products to select for fulfilling their needs.

Product distribution:

It was found that fresh longan fruits were distributed from farm gates to consumers through various channels such as provincial wholesalers and super market chains for local consumers, and collectors on behalf of exporters for export markets. Farmers in the North region normally sold about 58% of their produce to the provincial wholesalers and about 16% to the exporters respectively. Farmers from the East region distributed their produce to consumers through both provincial wholesalers and exporters equally. Sea freight is a normal mean of longan product transportation to target export markets. Common practice of exporting longan fruits and products to China, Hong Kong, Malaysia, and Singapore markets was a transaction somewhat like a mortgage. On the contrary, common practice of exporting to USA and Canada markets was selling for a lump sum.

Important markets for dried whole longan fruits were China and Hong Kong. Malaysia, Singapore, and USA were potential markets for canned longan fruits. Hong Kong and USA were potential markets for frozen longan fruits. Transportation and distribution systems of processed longan products in those target markets were similar to those of fresh longan fruits.

Problem and obstacle:

Thai longan products are currently facing with the many problems. Consumer perceptions on chemical residues especially sulfur dioxide residues were evident in some target markets such as Malaysia. The quality of Thai longan product especially fresh fruits and

whole dried fruits are still not very consistent. Many countries have used the situation as a trade barrier and imposed a very strict control on Thai longan products. This may certainly affect export opportunity. Apart from that, China has currently promoted an expansion of longan growing areas continuously with a strong support by applying science and technology to improve production and productivity. It is believed that in the near future China will become a major competitor of Thailand as a major longan producing and exporting country. Also, longan product price level was not always stable and largely determined by target markets.